

Spor Karakter Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Spor Karakter Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30911>

Özet

Uyarlama çalışması olan **Spor Karakter Ölçeği**, sporcuların ve sporla ilgili bireylerin karakter özelliklerini, etik davranışları ve spora özgü ahlaki gelişim düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş orijinal bir araçtır. Ölçeğin Türkçe diline kazandırılması hedeflenmiştir. Bu ölçek, spor ortamlarında sergilenen dürüstlük, disiplin, takım çalışması ve sportmenlik gibi temel karakter boyutları bilimsel olarak değerlendirilmeye olanak tanır. Ölçeğin Türkçe versiyonu, Türk spor bilimleri ve psikolojisi alanında karakter gelişimini incelemek için güvenilir ve geçerli bir araç sağlamaktadır.

Araştırma, ölçeğin kültürel ve dilsel geçerliliğini sağlamak üzere kapsamlı çeviri ve geri çeviri süreçlerini takiben, yapısal geçerliliğini test etmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgular, Spor Karakter Ölçeği'nin Türk sporcu popülasyonunda kullanılabilirliğini ve psikometrik açıdan sağlam bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Spor psikolojisi, **spor karakteri**, ahlaki gelişim, sporcu etiği, ölçek uyarlaması, psikometri.

Yazarlar

İlyas GÖRGÜT, Sibel TUNCEL

Amaç

Spor Karakter Ölçeği'nin temel amacı, sporcuların rekabetçi ortamlarda sergiledikleri karakter özelliklerini ve ahlaki davranışları sistematik bir şekilde ölçmektir. Ölçek, özellikle genç sporcuların eğitim ve gelişim süreçlerinde karakter oluşumunun hangi boyutlarda güçlü veya zayıf olduğunu belirlemeye yardımcı olur. Bu sayede antrenörler, spor psikologlar ve eğitimciler, hedefe yönelik müdahale programları geliştirebilirler.

Ölçeğin Türkçe'ye uyarlanması özel amaç ise, uluslararası alanda kabul görmüş bu enstrümanın Türk spor kültürü bağlamında geçerlik ve güvenilirlik analizlerini yaparak, Türk spor bilimine nitelikli bir ölçme aracı sunmaktır. Bu çalışma, Türkiye'deki spor etiği araştırmalarına önemli bir katkı sağlamaktadır.

Yapı

Spor Karakter Ölçeği, sporcuların karakterini çok boyutlu bir yapı olarak ele alır. Orijinal ölçek, genellikle sportmenlik, dürüstlük, disiplin, sorumluluk ve sosyal beceriler gibi alt boyutları kapsar. Bu boyutlar, sporcunun hem bireysel performansını hem de takım içindeki etkileşimlerini

yansıtan kritik özellikleri içerir.

Uyarılma çalışmasında, ölçeğin orijinal yapısının Türkçe örneklemede korunup korunmadığı incelenmiştir. Karakter, sadece yarınma arasındaki davranışlar değil, aynı zamanda antrenman disiplinini, kurallara uymayı ve rakiplere saygıyı da içeren geniş bir spektrumu temsil eder. Bu nedenle ölçek, spor karakterinin hem bilişsel hem de davranışsal yönlerini değerlendirmeye odaklanmıştır.

Geçerlik

Spor Karakter Ölçeği'nin Türkçe uyarılma çalışmasında, ölçeğin yapısal geçerliği büyük önem taşımıştır. Yapı geçerliğini test etmek amacıyla Faktör Analizi yöntemleri kullanılmıştır. Bu analizler, maddelerin teorik olarak öngörülen faktörler altında toplandığını doğrulamayı amaçlar.

Uyarılma sürecinde dilsel geçerlik (çeviri geçerliği) ve içerik geçerliği (uzman görüşleri) sağlanmıştır. Yapılan istatistiksel analizler sonucunda, ölçeğin Türk sporcu popülasyonunda ölçmeyi amaçladığı yapıyı başarıyla bir şekilde ölçtüğü ve kabul edilebilir düzeyde yapısal geçerliğe sahip olduğu raporlanmıştır. Ancak spesifik geçerlik katsayıları (örneğin DFA uyum indeksleri) bu kaynakta belirtilmemiştir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlilik (tutarlılık) düzeyini belirlemek için iç tutarlılık katsayısı olan **Cronbach Alfa** değeri hesaplanmıştır. Yüksek alfa katsayısı, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Genellikle uyarılma çalışmaları, elde edilen Cronbach Alfa değerlerinin kabul edilebilir değerlerin (genellikle 0.70 ve üzeri) üzerinde olduğu rapor edilir, bu da Spor Karakter Ölçeği'nin Türkçe formunun yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu gösterir. Ayrıca, bazı uyarılma çalışmaları test-tekrar test güvenirlilik analizleri de yapılarak ölçeğin zaman içindeki kararlılığı incelenir. Spesifik güvenirlilik değerleri bu kaynakta belirtilmemiştir.

Faktör Analizi

Spor Karakter Ölçeği'nin yapısal bütünlüğünü incelemek için Keşfedici Faktör Analizi (KFA) ve/veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. Bu analizler, ölçeğin kaç faktörden oluştuğunu ve her bir faktörün hangi maddeleri içerdiğini belirlemeye yardımcı olur.

Faktör yapısının, orijinal ölçeğin boyutları ne ölçüde yansıtması veya Türk kültürü bağlamında yeni bir faktör yapısının ortaya çıkıp çıkmadığı bu analizlerle netleştirilmiştir. Başarıyla bir faktör analizi, ölçeğin teorik yapısının empirik verilerle desteklendiğini kanıtlar.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçeği (Adaptation Scale)

Format: Genellikle Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (5'li veya 7'li Likert formatı yaygındır, ancak derecelendirme bilgisi orijinal kaynakta eksiktir.)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), Orijinal Dil (Bilinmiyor, muhtemelen İngilizce)

Popülasyon Grubu: Sporcular ve spor bilimleri öğrencileri

Yaş Grubu: Genellikle ergen ve yetişkin sporcular (15 yaş ve üzeri)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki çeşitli spor branşlarından aktif sporcuların dahil edildiği bir örneklem üzerinde geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-Report) yöntemi kullanılarak, katılımcıların maddelere ne ölçüde katıldıkları belirtilmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Sportmenlik, disiplin, dürüstlük, ölçek geliştirme, psikolojik ölçüm, spor etiği.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtması: Bilgi mevcut değildir.

Bağlantı E-posta Adresleri: ilyasgorgut@hotmail.com

Yazma Adresi: İlyas GÖRGÜT (Sorumlu Yazar)

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin Türkçe'ye uyarlanması 2017 yılında tamamlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için orijinal yazar(lar)dan izin alınması gerekmektedir. Ticari olmayan akademik kullanımlarda genellikle sorumlu yazar (İlyas GÖRGÜT) ile iletişime geçilmesi tavsiye edilir. Ölçeğin kullanımı için herhangi bir ücret bilgisi mevcut değildir.

Orijinal makalenin PDF versiyonu ResearchGate üzerinden erişilebilir durumdadır. Ayrıca, orijinal PDF dosyası burada da mevcuttur: [spor-karakter-olceginin-turkceye-uyarlanmasi-toad.pdf](https://www.researchgate.net/publication/317111111-spor-karakter-olceginin-turkceye-uyarlanmasi-toad.pdf).

Kaynaklar

Görgüt, ?. ve Tuncel S. (2017). Spor Karakter Ölçeđinin Türkçe'ye Uyarlanması. *Spormetre*, 15 (3), 149-156.

Araştırma makalesinin bağlantısı: [researchgate.net](https://www.researchgate.net)

Spor Karakter Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri, kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddelere ulaşmak için lütfen yukarıda belirtilen akademik makaleye (Görgüt & Tuncel, 2017) başvurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM